

V turek, četrtlet in soloto
 kaja in velja v Mari-
 lona brez pošiljanja na
 dom za vse leto 8 gl. — K,
 za pol leta . . . 4 . . . — K,
 za četrt leta . . . 2 . . . 20 . . .

Po pošti:
 Za vse leto 10 gl. — K,
 za pol leta . . . 5 . . . — K,
 za četrt leta . . . 2 . . . 60 . . .

Vredništvo in opravništvo
 je v gosposkih ulicah
 (Herrngasse) št. 117.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniła:
 Za navadno dvostropno
 vrsto se plačuje
 6 kr., če se natise 1krat,
 5 kr., če se tiska 2krat,
 4 kr., če se tiska 3krat-
 večje pisnenke se plaču-
 jejo po prostora.
 Za vsak tisek je plačati
 kolek (štampelj) za 30 k.
 Rokopisi se na vračajo,
 dopisi naj se blagovoljno
 frankujejo.

Resolucije drugega slovenskega tabora v Žavcu.*)

dné 6. septembra 1868: Zbrani slovenski narod zahteva;

1. Slovenski jezik mora biti na Slovenskem izključivo uradni jezik, in v ta namen se mora neodlagoma določiti obrok od pol leta, do kterega morajo znati uradniki slovenščino v besedi in pismu, in sestaviti nemudoma izučeni in zvedeni mož komisija, ktera bo imela voditi pri vseh sedanjih in prihodnjih uradnikih skušnje iz znanja slovenskega jezika.

2. Cerkvena vlada mora na Slovenskem uradovati v slovenskem jeziku in v bogoslovnici predmete, kateri se nemški predavajo, podučevati v slovenščini.

3. Za povzdigo kmetijstva in gospodarstva sploh nam treba dobrih šol za poljedelstvo, vinorejo, sadjerejo, svilorejo in gozdnarstvo; da se ta namen doseže, se imajo pri nas osnovati potrebne šole brž ko brž, potem tudi slovensko gospodarsko društvo.

4. Da so ljudske učilnice na Slovenskem čisto slovenske, v srednjih učilnicah učni jezik slovenski, nemški oziroma laški jezik ostani učni predmet.

5. Da se slovenske dežele zedinijo v združeno Slovensko.

Slovensko.

Peti oddelek taborske resolucije v Ljutomeru se glasi: Tukaj zbrani slovenski narod soglasno izreče, da v §. 19. državnih osnovnih postav ne najde poročstva za ohranitev in gojitev svoje narodnosti, „dokler se po postavnem poti ne združijo Slovenci v zedinjeno Slovensko z narodno upravo“. Isto je potrdil tudi tabor v Žavcu.

Zbrani narod previdevši tega početja veliko korist izrekel je soglasno in navdušeno narodnega zedinjenja potrebo, vsaj tudi svetinja kovana na živni spomin prvega slovenskega tabora nosi častno geslo: „Slovenci zedinimo se“. Zvršitev te zdrave pomisli je edino zanesljivo poročstvo našega bitka; podkrep bi ji bil po priliki to-le.

Kde dom je moj? Na Slovenskem dom je moj, in sicer od nekda, od sivodavnih, prestarjih časov, kar potrjuje zgodovina, ki je luč resnici, oznanovalka davnosti, priča časom, učiteljica življenja, ter veleva: poprašaj Muro, Dravo, Savo, Krko, gore, gomile, novčene napise, vasnične oblike, rodovinska imena, vse ti daje zvek slovenstva za predavne dobe, namreč za starinskih Grkov in Rimljanov, imena so slovenska, kdo jih je dajal vodam, goram? je li Feničan, Grk, Latin? Nikakor, ker neznan jim je bil naš jezik. Slovenci bivajoči že takrat na sedanjih svojih seliščih imenovali so po svojem reke, gore, vasnice, primerno tej resnici je tedaj pel Vodnik: Iz prvega bil je tukaj moj rod, kdor ve za drugega, naj pove, odkod! Ako trdijo zgodovinarji, ka so se Slovenci naselili še le šestega stoletja v svoji sedanji domovini; taka trditve ni druga, nego dokaz, da se je del našega naroda drugokrat preselil v te krajeve t. j. prikazal se je drugi priplav. Magjarji

se bahajo s tisočletnimi *) pravicami, ter se jih drže, kakor klešč kože, mi pa se dičimo, bi rekel, z večnim domovnim pravom na Slovenskem. Kdo bi nam toraj smel zamerjati, ako si kanimo vmejití svoje predavno slovensko bivališče? Divje drhali hunske, avarske in druge so požigale, pokončavale, morile po slovenskih okolcih, nedolžno prelita krv se je skadila, grozovitni sledovi zacelili, črna dela pa so ostala poznamljana v nepozabljivih listovih pravične device zgodovine. V sedmem stoletju je hrabri junak, prvi slovenski kralj Samo modro in srečno ravnal s Slovenci, zbiral in edinil njih raztepane moči, odbijal krepko Nemce in Pesoglavce, ter ustanovil močno slovensko državo; toda po njegovi smrti je počelo hirati slavno početje, ni bilo umnega in srčnega vojvoda. Franki niso nehali navaljevati slovenske dežele, dokler ni Karol veliki podjarmil Slovencev. Zaslon mu je bil krščanjenje, ktero je od franške in nemške strani imelo kar v svoje igo zaprežati Slovence; ni se toraj čuditi slovenskim plemičem okoli Maribora, slov. Bistrice, Slovenjega gradca, ako so se na vse kriplje upirali nemškemu krščanstvu, ter raje darovali življenje, nego samostalnost in svobodo svojo. Cirilu in Metodu pa se Slovenci niso upirali, nego radi so slišali veličanstva božja v svojem jeziku. Svetopolkov namen hoteči združiti Slovane v veliko državo, spodrinitli so Nemci in ravnokar prilomastivši Madjarji, kteri so že onda črtli naš narod, kakor dnes. Madjarji so posedli lepe okolice naše, v sedanjem Ogrskem, slovensko pleme pa potisnili na puste in sloke hribove, prvlje ognjeni v zverinske kože posneli so obleko slovensko (lična madjarska državna noša je izvorno naša), obogatili svoj mršavi jezik s premnogimi slovanskimi besedami, ktere še rabijo dandanašnji, spobrli lepe in snažne slovenske ženske, ktere so jim rodile lepše sinove. Imena: Noriško, Korotansko, Panonsko zapadla so zgodovini v naročaj, a na njihovih selih vstajale nove pokrajine, kraljevine in poprek države in državice, pri čemur se je Slovensko razcepalo na več plati, kakor še denes kaže zlosodno razkosanje. Okoli 60.000 Slovencev, katerim pravimo ogrski Slovenci ali Prekmurci, privrženo je ogrski kraljevini. Madjarjem je malo mar za njihovo omiko in napredek; v peštanskem zboru se nikdo ne zmeni za nje, kakor da jih več ni, tudi vladništvo ne zna njihove besede, zapuščeni, zanemarjeni so, mi pa jim prožamo bratovsko roko, da se z nami, to je po našem slovstvu razvijajo in napredujejo. Njihova točno omejena okoliba se pravi „Slovenska okroglina“. — Števililo štirskih Slovencev se je že skrčilo na kakih 430.000, ki stanujo samo na spodnjem Štírskem, vendar, Murica, Ljubno, Apljence, Gradec, Lipnica, Laznica itd. glasno pričajo, ka so Slovenci nekda bivali skoro po vsem Štírskem; toda ponemčeni so; po nijeni ceni ne smemo puščati, da še nas dalje tujijo. Deželni zbor graški nam ni prijazen v svoji nemški večini; naši slovenski poslanci brez uspeha tratijo moči in čas, sedem let že kažejo in o volitvi v državni zbor so nam prejasno naznanili nežno svojo priklonost, ka jim ni za našo blagost mi pa tudi nismo k njim prirastli, lehka in brezsolzna bode toraj ločitev, vsaka ptica leti k svoji trumi. — Na Koroškem, kder je vojvoda v slovenskem jeziku prisezal narodu zvestobo, ka hoče biti deželi skrben oče, pravičen sodnik, ka hoče braniti svobodo svojih deželjanov, vero, pravdo vdove, živi 123.000 našincev, ki v narodnem pogledu najhujše trpe, nijenega poslanca nimajo v deželnem zboru, za nje pogibel najširše zije: na pol mrtvi so. — Na Primorskem preti laški živelj zadušiti narod in narodni razvoj, ako ne bode na skorem roke pomočnice; na zborih so v manjšini,

* Te resolucije je potrdilo 15000 Slovencev; več drugič.

*) Malo menje.

Pis.

Listek.

Zgodovinska zveza Slovencev s Hrvati.

Edina misel je, ktere ne smemo nikdar pozabiti, ktera nam ima biti v vsi naši politiki več ali menj vedno merodajalna, in ta misel je: da, ako hočemo svoj slovanski značaj ohraniti, ne smemo navezati se preveč na domačo hišo, temuč da si za bodočnost moramo zaveznika iskati, kterega potrebujemo mi, kteri potrebuje nas. In zaveznika imamo v vsem Jugoslovanstvu in v prvi vrsti v Hrvatih.

Pregledimo liste zgodovine, da vidimo kdaj in kolikokrat je tolika sila bila, da so se Slovenci in Hrvati edinili v eno akcijo. Pred prihodom Magjarov, tačas ko je staro hrvaško kraljestvo na obrežjih jadranskega morja, med Istro, Kolpo in Neretvo omenjeno bilo, tačas ni bilo na Sotli meje, ampak pokrajina med Savo in Dravo gori do Korotanskega se je zvala Sclavonia (Slovenija) superior et inferior. Sclavonia superior je brž ko ne segala do blizu Celja, ter tam mejila s Korotanom staroslovensko vojvodino; in še denes se blizu Celja med teharsko in št. jursko faro slovenščina lomi na zapadno in vzhodno razrečje; in blizu tam je tudi držala stara meja med Norikom in Panonijo. Zanimljivo je vprašanje: kdaj in po kakem povodu se je meja na Sotlo prenesla? Kje ste vi slovanski zgodovinarji, da nam to poveste! In tudi to: ali je res kedaj eksistirala kakošna hrvaška Celjska županija, ktera se je v zadnjih hrvaških saborih kot celoviti del hrvaške kraljevine večkrat spominjala in reklamirala?

Prvo mednarodno zvezo med Hrvati in Slovenci najdemo v zgodovini zapisano l. 819. Ta zveza je bila sklopljena proti Frankom, ki so ta dva

naroda enega za drugim podjarmili bili. Valvazor pripoveduje, kako so Franki naše ljudi na drevja vezali, jim trebuhe parali, in drob iz njih živih pulili, kako so s te dežele otročički svoje pse hranili, in še druge negnusne surovosti pripoveduje, ktere spominjati je človeka sram in groza. Ni se tedaj čuditi, če sta v taki nevolji slovenski in hrvaški narod med seboj v to imé zvezo storila, da se tujih krvnikov obranita. Vojvoda slovensko-hrvaške vojske je bil Ljudevit Posavski. Junaška sreča jima je bila poslužila. Pregnale so se franške posadke in centgrofi iz zemlje, da jih ni nikdar več nazaj bilo. Pa ko je nevarnost s severo-zapada premagana in odstranjena bila, vidimo zopet ta dva naroda, namestu da bi medsebojno zvezo še bolj utrdila, kako se vsak k sebi ločita, in zopet skoz stoletja vsak svoja posebna pota hodita. Še le, ko se je od nasprotne, od jugozapadne strani nov sovražnik prikazal, in hrvaške in slovenske pokrajine naskakovati začel, vidimo se zopet Slovence in Hrvate drug k drugemu bližati. Ta sovražnik, kdo ga ne bi koj ugenil, bil je kleti Turek. Kje in kaj bi mi Jugoslavlani danas bili, da ni nikdar Turka prek Helesponta na to stran bilo! Kakor ogenj se je turška sila razlila čez balkanski poluotok. Razbil je turški fanatizem srbsko, razbil je bolgarsko, razbil je bosansko državo, in potem je začel tudi na hrvaške in slovenske zemlje udarjati. Pa kakor so Slovenci in Hrvati združeni in zedinjeni in složni Franke nazaj potisnili, ravno tako so združeni tudi turško silo na svojih mejah obustavili. Med tem ko so Turki na Ogerskem svoje mejnike daleč gori na sever posadili, jim združini slovenski in hrvaški brambovci niso ne pedi zemlje takraj Save in Une za dalje odstopili. Slovenci so bili vsegdar pripravni na noge skočiti in za orožje zgrabiti, kdar god je Hrvatom turški blisek se grozil, dobro vedé, da, če hrvaško zemljo, ki jo je tačas cela zapadna Evropa antemurale christianorum ime-

ali konči ne v večini, kakor bi morali biti oziroma na narodnost. Edino Kranjsko se je po nenavadnem naporu še le v drugem zasedanju vzpelo na neko večino; toda vlada še ni domača, t. j. narodna, skoro vse je v tujih rokah.

Tako smo mi revni Slovenci s svojo razkosano in raztrgano domovino podobni človeku, kateri ima prilično zdržema ležeče zemljišče, pa razdeljeno in zročeno petim oskrbnikom, katerih vsakteri skrbi in vleče na svojo korist, nikar gospodarjevo, tudi si polagoma ali hitreje jemlje za se menjšje ali večje plati zemlje. Po takem pravi posestnik peša in se bliža beraški palici, oskrbniki pa se maste, žepe si krpajo in še zemljišča pridobivajo. Temu podobno se dela z nami in našo slovensko domovino, zato turška sila je in poskrajnja doba, da se združimo v eno okrajino, v „Slovensko“, da si ogradimo svoje od praveka posedujoče zemljišče, kar je in mora biti dovoljeno vsakteremu pravnemu posestniku, kar smo mi Slovenci na Slovenskem, inace še nekaj časa, in ne bi nas bilo več, kakor se je zgodilo z nedopovedljivo množino slovanskih bratov. Dotirani smo že bili do temnega groba, vsaj z eno nogo že stopali vanj, pokopaci so držali kvišku lopate, da nas brže bolje v grob zgrudjene zagrnejo; toda prst božji se nas je dotekol pred polnočjo in ukazala je previdnost vsevladarjeva sovražnikom, dosle a ne dalje! Mati Slovenija je predramila in na delo vzbudila podremane in zaspane sine: Sinci, delajte umom in dlanjo, prelepe okolice še so v vaših rokah, čuvajte in obdelujte je, niti grude več ne prepustite sovražniku, nje-nege Slovenca ne dajte več potujiti, hranite in branite, kar je vaše; ne puščajte, da tujec žanje po rumenih vaših poljih kleno pšenico, da se masti po zelenih lokah in sladko kapljico srce po hribovih z rozgo ovenčanih; naša je slovenska zemlja, zemlja, na kateri se trudimo, trpimo, na kateri solze pre-takamo, na kateri se veselimo. Slavjan nikoga sam ne rani, nego samo svoje brani. Toda, ako nam je glave na vratu in v glavi zdravi možgani, posluh-nimo vendar nauk, kateri je daval Svetopolk na smrtni postelji svojim sino-vom, — bodite složni; vse, kar je srodno, družni se: Lahi, Nemci, ki te-žijo celo izven države. Takošen preustroj skupni državi nikakor ni nevaren, ako se nekterih pokrajin, vojvodin ali kraljevin delovi, kder so Slovenci, zlo-žino v eno upravno celoto, vsaj bi se vršila ta prememba v kolobaru drža-venega oboda in v nji ima svoje težišče, na čelu ji bodi c. k. namestnik. Rečeni preustroj je tudi mogoč; ker če se sme velika avstrijska država raz-česnoti, razparati, razklati v dve polovici z dvema samostalnim težiščema, čemur ni primera na svetu, ako se sme država ustanoviti v državi, samo-stalno popečiteljstvo poleg samostalnega popečiteljstva, kaj brani, ka se ne bi združili Slovenci kakor sinovi ene matere v eno celoto z narodno upravo; močnejši smo mi, močnejša sestavina, krepča potem cesarjevina. Le zdru-ženi moremo napredovati ter se dušno razvijati, poprimimo se toraj cesar-jevega gesla: z edinjenimi močmi, in po takem bodo živa resnica v na-slovu jegovega veličanstva besede: Gospod „Slovenske okrajine“ t. j. „Slovenskega“.

Iz deželnih zborov.

8. seja deželnega zbora kranjskega 5. sep.

(Izv. sporočilo.)

Denes so se prvokrat narodna in nemškutarska stranka poprijele, Sve-tec je namreč poročal v imenu odbora postavljenega za pregled volitve dež. poslanca za Postojno, Vrhniko in Lož in navetoval, naj se volitev Muleja ne potrdi. (Vzroke v vprilhodnjem poročilu.) Temu so se upirali v daljnih govorih gg. Kaltenegger, ki je edini objektivno in mirno govoril, Dežman je s povik-šanim glasom deklamoval stare fraze, katerih smo dozdej še v vsaki seji slišali, sploh pa še ni nikdar tacih razžaljivih besedi rabil, kakor denes in v kljub večkratnemu klicu „K redu“ ga g. zborni predsednik ni okaral, kakor tudi strastnega Kromerja ne, ki je posebno dr. Costa in Kosa ovajal. C. kr. dr-žavni namestnik meni, da sta le dva pota tej krivici v okom priti, to je, pritožba občine ali posameznih volilcev ali prememba §. 13. deželnega volil-nega reda, čeravno se je nasprotno proprio motu storilo v Postojini l. 1867.

novala, brane, da s tem tudi svojo zemljo brane. V narodni slovenski pesmi v kateri slovenski žlahtnik Ravbar Ljubljancane na boj proti Turkom bodri, jim tako-le pravi:

„Da je prišel turški blisek,
Da nam hoče vzeti Sisek.
Turk, če vzel nam Sisek bode,
Nam narobe vse, vse pojde.
Mesto Ljubljana bo pokrajna,
Dolenjska stran turška drajna.“

Več na slovenski zemlji bivajočih žlahtnikov, kakor n. pr. Celjski grofi, Ungnadi in drugi, bili so báni hrvaški in poveljniki hrvaško-slovenske vojske na turški meji. In sto in stokrat se je slovenska in hrvaška kri pre-lila na bojnih toriščih, bratila, in tako staro zvezo, naravno zvezo krvavo zapečatila.

Pregledimo zgodovinske liste naprej. V šestnajstem stoletju bomo našli, da so se slovenski in in hrvaški kmetje ta in onkraj Sotle složno vzdigovali proti grajščakom tlačiteljem. V tej buni se med slovenskimi in hrvaškimi kmeti ni delala nobena razlika, zakaj nevolja je bila ta in onkraj Sotle ista želja in tirjatev za polajšanje njihovega stanja, težnja, da se jarma ki so jim ga kruti gospodarji doma nakladali, osvobode, solidarna. Vojvode buntovniških kmetov: Gobec, Gregorič, Mačkasmrt in kakor so se že zvali, so bili deloma od te — deloma od onstran Sotle doma. Ta upor sicer ni no-bene politične važnosti imel, ker je izviral samo iz socialne nevolje in razmere grajščinam podložnih kmetov, pa v tem pogledu je za nas zanimljiv, da vidimo slovenske in hrvaške kmete se solidarno braniti.

Dalje najdemo v zgodovini, da je v sednajstem stoletju zarota Zrini-

Tem napadom so odgovarjali v krepkih z večkratno pohvalo spremljanih govorih gg. dr. Toman, dr. Costa, dr. Bleiweis, dr. Prevec in Svetec in sklep je bil, da večina (Barbo, Bleweis, Costa, Gariboldi, Grabrijan, Jugovec, Kramarič, Pintar, Svetec, Tavčar, Prevec, Terpinec, dr. Toman, dekan Toman, Treo, Zagorec, Zois, Kos) ni potrdila volitve Mulejeve. Zoper so glasovali: Apfal-trern, Dežman, Kaltenegger, Kozler Ivan, Kromer, Langer, Margheri, Rastern, Rudež, Savinšek, Turn, Wurzbach. V zbor jih ni bilo: skof, Coronini, Klun, Zupan, Mulaj, Kozler Peter, Koren; tedaj z 18 zoper 12 glasovom.

Natančno poročilo prinesemo, kedar nam pridejo stenografični zapi-sniki v roke. Pomenljiv je predlog, ki ga je dr. Bleiweis in drugi o začetku seje stavil, da naj se §. 87 ljubljanskega obč. reda tako spremeni, da ima 16 odbornikov sklepnomo, tistemu, ki ne opraviči, zakaj ni prišel v sejo, ima župan pravico naložiti globe do 20 gld. in če po dvakratni kazni še ne pride, zgubi svoj mandat in se ne sme v isti volilni dobi več voliti. Kako se tak odbornik nadomesti, odločuje §. 41. obč. reda. Če veličestvo to spre-membo potrdi, bode morda nemškujoča stranka vendar v obč. zbor dohajala?

7. seja deželnega zbora štirškega 5. sept.

(Izv. sporočilo.)

Po navadnih uvodih stavi poslanec Fr. Brandstätter z 10 tovaršii na-svet, naj se izdelata postava, ki ima odstraniti overe, ktere proté združenja malih občin v velike. Nasvet bo šel pot, ktero kaže opravilnik. Finančni odbor poroča o nekterih odstavkih deželnega računa, kateri se brez ugovora potrdijo. Nekoliko besedovanja je bile le zaradi tistih 300 gld. kateri so se dali prof. dr. Hermanu na pot, da bi preiskaval razmere med malim roko-delstvom in obrtnijo. Finančni odbor hoče zadnjih 100 gld. dati dr. Her-manu še le, ko se bo prepričal deželni odbor o vspelu tega potovanja. Schmidtovih ugovorov zbor ne pritrdi in obvelja nasvet finančnega odbora.

Pairhuber tirja 200 gld. za akademično čitalnico. Ta tirjatev se iz-roči za zdaj finančnemu odboru. Menda bodo naši slovenski poslanci zahte-vali po sklepih ljutomerskega tabora tudi nekoliko tisočev za slovenske zavode.

Govori se o nekterih peticijah, med temi o oni bruskega okrajnega zastopa, ktera se pritožuje o krivici vojaškega ustanovanja na goranjem Štirskem in se bo predložila in priporočila ministerstvu. Menda se bo zopet nekoliko te „krivici“ vrglo na Štirske Slovence.

Deželnemu odboru se izroči v posvetovanja, ali bi ne bilo dobro, da bi deželnim uradnikom ne bilo več treba kavejce polagati.

Prihodnja seja v sredo 9. septembra. Prvi predmet dnevnega reda je adrešna debata.

6. seja deželnega zbora koroškega 6. sept.

Najprvo se beró nekatere prošnje in se naznanja, da se je ustanovil odbor za stavbe in ceste in pa odbor za deželno gospodarstvo in upravo; ne-koliko predmetov se izroča dotičnim odborom.

Posl. Gironcoli poroča o nasvetu deželnega odbora, naj se spremeni §. 2. srenjske postave in se sklene, da se smejo male občine siliti, da se zdru-žujejo v večje. Poročilo se preda političnemu odboru. Ravno tako se zgodi z nasvetom, naj se da deželnemu odboru pravica nalagati srenjskim zasto-pom denarno globo do 100 gld. ko bi ti ravnali proti svojim dolžnostim.

Druge stvari se prepuste odborom v pretres in poročevanje. Prihodnja seja v sredo.

4. seja deželnega goriškega zbora 3. sept.

Nazoči so vsi poslanci razen knezo-nadžkofa. Sekcijski načelnik pl. Pretis in c. k. okrajni sodnik Rosmann sta prvokrat v zboru, prvi se vsele na desno med Italijane, drugi na levo med Slovence. Potem ko se je pre-brai in potrdil zapisnik poprejšnje seje, podasta nova poslanca slovesno ob-ljubo v roke dež. glavarja (Rosmann slovenski).

Prestopivši k dnevnem redu predlaga dr. Deperis, naj se sprejme ta-le načrt postavbe:

§. 1. Tiste občine, ki nimajo same za-se potrebnih pripomočkov, spolnovati dolžnosti, ki jim izhajajo iz lastnega in izročnega področja, se

jev in Frankopanov tudi na Slovenskem svoje veje imela. Pa molčimo o tem. Dosta nam bodi, da iz tega to konstatiramo, da je neka dušna zveza med Hrvati in Slovenci zmajraj tlela.

Preidimo na najnovejše čase. Ideja narodnosti je začela v dvade-setih letih našega stoletja potresati in podirati tiste stebre državnega evrop-skega reda, ki še iz srednjega veka noter v naše dni molé, in že marsi-kterega anahronističnega molika je razsula v prah. V štirideset letih je prišlo na slovanskem jugu do urvih krvavih skobov med raznimi narodnostimi. Gaj, tačas vodja narodne stranke na Hrvaškem je hotel vse zapadne Jugoslovane pod imenom Ilircv v eno dušno in državno telo spojiti. Mi Slovenci smo bili gorjni, Hrvati pa doljni Ilirci. Srbi imena ilirskega nikdar popri-jeli niso. Navdušenost je bila tačas velika. Hrvati so magjarski kij, ki jim je že dosta globoko v telesu tičal, z ilirskim kijem izbili. Najprej so se po županijskih skupščinah in v deželnih spraviščih parlamentarni boji bili, dokler se ni borba leta 1848/9 i na bojni mejdani prenesla. Ban Jelačić je prešel s svojimi hrvaškimi sokolovi Dravo, pa „šta bog dade i sreča junaška!“ Jaz sem bil tačas kvartanar na celjski gimnaziji, pa se še dobro spominjam, da je šla tačas govornica med ljudmi, da je poveljnik narodne straže tadanjega celjskega okrožja, Gurnik, se ponudil Jelačiću, da je pripraven, če mu bo pripomoči treba, črno vojsko vzdigniti, ter z dvajset tisoč Slovencev v nje-gov tabor na Oggersko priti. Koliko je na tej govornici istine bilo, tega ne vem povedati, pa da je tačas ta govornica med našim narodom bila, to je faktum; in pri tadanji navdušenosti za jugoslovansko idejo bi se bila tudi izvesti dala; mi Jugoslavlani smo tačas lepo na svojo korist stvari obračali, ali kamarilla jih je drugače obrnila. Jelačić je bil bolji patrijot, bolji Jugoslovan, bolji vojniki kakor politikar. Le tisti, ki povsod vse slovansko

morejo ediniti po deželni postavi v eno samo krajno občino (županijo).

Premoženja takih občin se pa ne morejo družiti v eno proti njih volji, ni skupno oskrbovati in tudi ne dohodki skupno uživati.

§. 2. Razveljavi se zadnji stavek §. 2. občinskega reda 7. aprila 1864, vsled kterega se ne more zgoditi tako zedinjenje županij zoper njih voljo.

Ta predlog naj se izroči posebnemu odseku 7 udov.

Vtrjevaje svoj nasvet, dokazuje Deperis, da pri nas je veliko premajhnih županij, ki ne morejo opravljati lastnih, še menj pa izročeni opravil. Med 127 županijami plačujejo 2 menj ko 300 gl. čistega izravnega davka (v resnici le ena), 6 jih plačuje menj ko 500, 22 menj ko 1000, 21 menj ko 1500, 13 menj ko 2000, 10 menj ko 2500, 31 menj ko 3000 in le 24 več ko 3000 gl.

Nekoliko malih občin si ne upa še tajnika imeti, redko kje so pa zmožni tajniki, nekteri še niso tega imena vredni. Nahajajo se občine, kjer ne zna nobeden starešinov ni brati, ni pisati, tudi župan ne. Ako bi se županije poveksale, bi se temu lahko v okolišju; zraven bi se bolj edinila oskrbnitstva in znižali bi se oskrbnitveni stroški, občinska opravila pa, lastna in izročena, bi se boljše in vspešneje opravljala.

Dr. Tonkli: Ta predlog naj pretresa cestni odsek, ki je že izvršil svojo nalogo.

Winkler: Reč je različna in zahteva poseben odsek.

Dottori: Po načelih sprejetih o začetku sejne dobe, naj se ne drobé moči, in naj se tedaj novi predlogi kolikor mogoče že obstoječim odborom izročujejo — podpiram Tonklijev nasvet.

Deperis je Winklerjevega mnenja, — ki tudi pri glasovanju obvelja. Odsek se bo volil po seji.

Drugi predmet dnevnega reda je Černetov predlog, naj se preuravnajo zemljiščne bukke in naj se voli za to reč poseben odsek 5 udov.

Černe podpira svoj predlog s tem, da dokazuje neprilicnosti, ki nastajajo iz slabih in pomanjkljivih zemljiščnih bukev. Opira se tudi na dotične sklepe vis. zbora v sejah l. 1863.

Ces. komisar opazi, da deželni odbor sme vsled postave 21. dec. 1867 popravljati zemljiščne bukke, le kar se njih znotranjosti tiče.

Winkler priznava resnico komisarjeve opazke. Ker je pa silno potreba, da se zemljiščne bukke prenarade, naj se izroči Črnetov nasvet peticionemu odseku, ki naj bo pretresal, kaj je o tej zadevi storiti.

Nasvet je odobren; volitev odseka se odloži za po seji.

Zdaj bern Candussi sporočila finančnega odseka o računih gosposkega zaloga za l. 1866 in 1867 in zaloga Codelli-evih štipendijev za l. 1866 in 1867, ki se vsi enoglasno potrdijo.

Dr. Deperis bere to-le interpelacijo: Nekteri časniki donasajo novico, da se je pogodilo društvo Rudolfove železnice z italijansko vlado, ter prevzelo zidanje železne ceste čez Potablo. Je-li to vis. vladi znano in je ona to dovolila, da si ji ni bilo moč, prašati državni zbor za privoljenje? — (Podpisani. Ritter, dr. Deperis, dr. Pajter).

Ces. komisar obljubi da poprosi brzojavno razjasnil od vis. ministerstva kupčijstva in da odgovori v prihodnji seji. (Že med sejo odide telegram v Beč).

O četrtem predmetu dnevnega reda bere poročevalec cestnega odseka dr. Deperis načrt postave, po kateri naj bi se razvrstile in vzdrževale nedržavne ceste.

Načrt deželnega odbora se je skoraj ves predrugačil, ohranilo se je le načelo, da se ne izreče nobena cesta za deželno. (D. prih.)

Govor posl. Hermana za zoper volitev dr. Schmidta.

§ 12. dež. volilnega reda določuje oddelu mest in trgov za podlogo volitvi dež. poslanca djansko veljavni organizem, ki ga stvari občinska po-

imé črté in črné ga morejo kriviti, da je za njim prišel Bach, ki je nas Slovence s Hrvati vred vrgel vse v tisti koš centralizacije in germanizacije, kamor je honvede in italijanske ustaše pometal. To je bila lepa družinica skupaj! Pa kaj pravijo denes Magjari? Oni v vsej resnici trdijo, da so Avstrijo branili, Hrvati pa razrovali, in res oni so danas obdarjeni, Hrvati pa udarjeni. Resničen je narodni pregovor ki pravi, da svet po strani visi! Pod Bahom smo solidarno trpeli Slovenci in Hrvati. Schmerling nas je oboje solidarno za nos in za keso vodil. Dualizem nas pa ravno tako solidarno obid pritiska. Kako ne bi po tem takem tudi naša borba na političnem polju solidarna bila!

Ko se je Zrinskijeva tristoletnica v Zagrebu slavila, ko so naši vrli Sokolci prišli Hrvatom v pohode, ko se je njih zastava poleg zastave pevškega društva „Kola“ po zagrebških ulicah spremljana z glasbo in množino množino sveta nosila, ko so potem na streljani navdušeni govori se govorili o medsobni slogi in solidarnosti, ko se je med tem Slovenska in Hrvaška mladež objemaje in celovje bratila, ko so potem Hrvati ta pohod vrátili; ali niso to javne prikazni notranje čvrste dušne zveze! In denes, ko vidimo, da se na Dunajskem in Graškem usečilišću slovenski in hrvaški študentje, ki so popreje vsak za sebe društva imeli, v eno društvo zedinjujejo; ali se ne pravi to staro zvezo ponoviti, staro solidarnost utrditi! In kjer se mladež zedinjuje in zvezuje, tam je sredinstvo in zveza tudi za bodočnost zagotovljena. Živila tedaj dušna zveza in solidarnost med Slovenci in Hrvati! Da ne bi ostala vedno samodušna! Solidarnost pa je le mogoča med nami, ako ostanemo Slovanje, ako je naša politika slovanska. Hrvatje naj se ne udadé enemu najhujših sovražnikov slavizma, Magjarom. Mala četa samostojnih mož, naj se krepko drži, in s časom bode rasla. Pri nas pa, ostanimo stari zastavi zvesti, naj nekteri naših mož zvezo delajo z drugim sovražnikom našim, z germanizatorji, ali jih ne delajo, narod ne gre in ne pojde nikdar na tem potu za njimi!

stava. Nova osnovanja, premikavanja tega organizma iz povoda volitve deželnega poslanca po postavi niso dovoljena, in pritožbe mest in trgov o kakovem kratenji v volilni pravici, če so s celoto zvezane okrajne občine izločene, so nepravilne, ker kvantitativni del volilne pravice, katero mesta in trgi zgoraj omenjenim izločenjem izgubé, ta del se jim zopet povračuje z volilno pravico, katero izločene občine dobodo v drugem volilnem oddelku. Ali tudi ko bi s tem prikračenjem mest in trgov, bila v zdanjem slučajih tudi druga mesta in trgi volilnega okraja v istem položaji, ne moglo bi se ni eni ni drugi občini dovoliti, z nepostavnim manevrom odtezati se tej nezgodi za hrbtom drugih občin. Trga Marberg in Vozenice sta djansko imela 3 volilne razrede, in potem tacem so bili po §. 12 lit. a dež. vol. reda volilni zapisniki osnovati. Da se je odskočilo na 2 volilna razreda in s tem na odstavek b § 12 za hrbtom in z nevedenjem drugih občin, to je bil udar (coup), ki se ne more ni iz pozitivnih zakonov, ni iz morale opravičevati, niti ne potrditi od deželnega zbora, ni s potjilom okrajnega urada popraviti.

Kaj bi se gledalo na to, da trga Marberg in Vozenice po izločitvi kmečkih občin nista več mogla 3 volilne razrede imeti? dosti je, da sta ob volitvenem času djansko imela 3 volilne razrede, in po tem vedela, kaj je storiti. Ali če se temu pravilo veljava da tudi v vozeniškem trgu, ne veljá vendar za Marberg, ki je tudi še po izločitvi kmečkih občin prav lahko osnoval 3 volilne razrede. Celó po Vašem dokazovanju se potem glasovi tistih volilcev, ki menj kakor 10 gl. davka plačujejo in so tudi glasovali pri volitvi, morajo iz zapisnika glasujočih izbrisati. Niti posebni odbor, niti deželni odbor pa ni povedal, koliko tacih volilcev, ki menj kakor 10 gl. davka plačujejo, je bilo iz Marberga in Voznice poslanih. Niti posebnemu, niti ne deželnemu zboru se ni vredno zdelo, vis. zbornici naznaniti, da je narodni, nasprotni kandidat g. Vinc. Globočnik dobil 91 zakonitih glasov, in jaz interpelujem g. poročevalca, da nam pové koliko tacih glasov trg Marberg pošilja, in koliko se jih je volitve udeležilo, ki menj kot 10 gl. davka plačujejo.

Gospodje! Zastran volitve g. dr. Dominkuša je deželni odbor pelnice prvotnih volilcev preiskoval (Splošen smeh) tukaj pak se na videlo obrača z lehkomišljeno opombo: „Na primer Voznice,“ ravno nam neugodne razmere, da se pokrijo nam ugodne razmere, ker prilika ne pristuje, kakor tu pri Marbergu. Kaj nam je šele reči, če se morala postavlja: Ker se dvakrat ni po postavi ravnalo, naj se ta nepostavnost tudi zdaj upravlja! Za tako moralo gospodje! se zahvaljujemo. Tudi zato se zahvaljujemo, da nas še le z onim svetom tolažite; mi se hočemo tukaj zveličati in se ne damo na drugi svet napotovati (Živahna veselost); nočemo, da bi se nam kazalo na volilni red, ki bode še le popravljen; zs nas velja volilni red, ki ga imamo zdaj.

Deželni odbor sam prizna, da se vršenje volitev v teh dveh trgih ne zлага z besedo zakona, ali poseben odbor pokriva celo to priznanje z dokazovanjem, ki jako človeka na advokatovsko zavijanje domišlja. Deželni odbor in posebni odbor — „meso od mojega mesa!“

„In oklenila sta se v objetje!“

(Kon. prbi)

Dopisi.

Iz Ljubljane. (Deželni zbor in nekaj opomb.) Še le v zadnji seji deželnega zbora 14. t. m. v posvetovanji zaradi potrditve g. Muley-a trčili ste stranki skup ali bolje: Dežmanovci na nas. Seja je bila viharna, in g. predsednik je zvonček rabil prav pridno, če tudi mu je Toman moral očitati tudi tu enostranost. Dežman je pač olajšal si nemško čuteče srce, a tako nesposodobno, da ga je moral celo predsednik opominjati na red, ter je posl. Prevec djal, da tako govorjenje bi imelo se čuti le v krčmah. Ravno tako je grešil zoper spodobnost posl. Kromer napadaje očitno Costa in poslanca Kos-a zavoljo nekaj besed, ki mu jih je Costa privatno bil povedal, in sicer tako, da je komaj predsednik posredovaje končal nepajetno osebno napadanje Kromerjevo. Če zastopniki nenarodne stranke prehajajo na polje osebnega natolcevanja, in v nemar puščajo tako očitno taktno vedenje, ki ga omikani nikdar zanemariti nema: pač čutijo, da stoje na slabih nogah, in da je resnična beseda, ki jo je izrekel danes že v drugo Toman, da naš narod ve, kdo so, da so večidel tuje, ali vsaj tujstvo širijo, da nemajo pokazati ničesa, kar bili storili za narod. Te besede so vbole naše nasprotnike že v prvo prav do živega, in dvomiti ni, da so jih tudi sedaj. Saj je gotovo, da nasprotnike svoje potremo naj bolj s tim, da jim energično povemo, kdo so, da to tuje ali potujčeni, in da za naš narod ne storé ničesa. Kajti temu tehtnemu očitnanju bi tudi Dežman težko kaj valjavnega odgovoriti mogel. Mi sami, edini mi smo krivi, če ošabno in predrzno tujstvo in renegatstvo nema ali ne bode imelo v narodu onega preziranja, ki ga zasluži. Pošten tujec je bil Slovanu vedno ljub, in tudi mi ga bomo spoštovali, če nas bode tudi on, a le tedaj.

Sploh so naši nasprotniki rahljeje čuti v tem, kaj jim koristi ali ne nego mi. Preplašeni, da ima dež. zbor rešiti vsaj nekoliko šolsko vprašanje, posvetujejo se v svojem Const. Verein-u, in modrujejo, da bi slovenščine v šoli ne zahtevale ni kmetijske občine, ko bi se oprostile ne vem kterega upliva. Ali bi ne bilo čisto na svojem mestu, ko bi občine podpirale deželni zbor in urade? Naši nasprotniki bi vsaj malo bolj tiho govorili, ker ogromno peticijo na Šmerlinga so najbrž že pozabili.

Iz Gradca. [Izv. dop.] (Giskrova okrožnica in mi.) Giskrova okrožnica, v kateri se je že pred objavljenjem več vedelo, kakor je o tacih rečeh navada, je nekterim nemškim časnikom jako po volji. Nam se stvar ne zdi tako dobra kakor njim, posebno zato ne, kakor se poslužuje državnih služeb za agitacije proti legalni opoziciji. Okrožnica pravi med drugim: „Čeravno smo jako skrbno izbirali uradnike, mora vendar še le djanje pokazati, ali smo jo pri vseh zadeli, in jaz sem namenjen vsako pomoto, ka-

kor hitro jo zapazim, nemudoma popraviti Kolikor krepkejši se zbira-
rajo nasprotniki ustave v raznih krajih države, da napravijo ovire novim prav-
nim naredbam, toliko resnejša dolžnost nastaja čuvati, da se ne predrznejo
celo uradniki cesarske vlade vkljub svoji obljubi in prisegi na ustavne po-
stave bodisi posredno ali neposredno na pomoč priti ustavi sovražni opoziciji.“

Ta okrožnica prepoveduje torej državnim uradnikom biti svojih misli,
ter preti odstaviti od službe vse, ki djansko pokažejo misli večini sedajnega
državnega zbora nasprotne. Ta faktum je vreden, da si ga zapišemo in za-
pomnimo.

Minister vzet iz večine sedajnega državnega zbora menda ne loči med
dolžnostimi ustavnega uradnika v uradnji in njegovimi pravicami zunaj
uradnje. Državni služabnik, ki svoje službene posle vestno opravi, kakor mu
je naloženo, je svoji obljubi, prisegi in dolžnosti zadostil; kar ne spada v nje-
gov službeni posel, v tem je prost in se lahko giblje kakor vsak drug držav-
ljan. Te pravice zahtevati sme on in mi; če toraj sedajno ministerstvo in
odstopi od tacih tirjatev se pregreši zoper uradnike, zoper nas, zoper člo-
večanstvo.

Vlada, ki jemlje uradnikom pravico vdeleževati se legalne opozicije,
jemlje jim celo ustavno svobodo. To ne sme biti, še manj pa smo dolžni
drugi državljani dopustiti, da se rabijo državne službe za agitacije proti le-
galni opoziciji in pozneje pri volitvah, ko jih namen bo dokazati, ali je ve-
čina sedajnega državnega zbora po želji narodov delala ali ne. Kako lahko
pokaže tedaj Giskra na sedajno okrožnico, kako lahko poreče, da je ta ali
oni volilni odbor in da so njegovi kandidati opozicijski, ter, da je volitev
tacih kandidatov opoziciji posredna ali neposredna pomoč!

Okrožnica je tedaj šiba, ki je spletena za opozicijske uradnike, ki
pa bo vdrihala bolj po državljanih ko po uradnikih. Nemci tudi nimajo vzroka
veseliti se tega daru. Kaj če dobimo mi, ki nismo zadovoljni s tem, kar
državni zbor sklepa, enkrat večino, in se predrzemo poslužiti enacih okrož-
nic? Nehoté pa nam se tudi vriva, misel, ali ni imenovana okrožnica sred-
stvo, da sedajno ministerstvo in predsednik sedajne večine državnega zbora
še dalje „v državi gospodarja“!

Naj si je stvar že kakoršna hoče, tirjati smemo, da naj uradnik svoje
službene posle vestno in točno opravlja, a tirjati smemo, da jim ministerstvo
ne jemlje ustavne svobode in da ne rabi državnih služeb za politične agitac-
cije, ker drugače bi morali varovati svoje interese ter zahtevati, da se odtegnejo
uradnikom aktivne in pasivne volilne pravice.

V Belemgradu, 2. septembra. P. [Izv. dop.] Naše oblasti se s po-
krajnimi turškimi oblastimi povsod dobro razumevajo, samo ne s bosanskimi.
Tam je Osman paša sultanov namestnik, pravi paša, ki si vsakako prizadeva,
da bi v sitnosti in zadrege spravil Srbe, ki morajo v trgovino ali v kace-
muzem opraviti v Bosno potovati. Srbi potujejo z uradnimi popotnimi listi,
Osman paša pa jim jih odjemale, njih prejšnje lastnike zapira, češ, da so ogle-
duhi. Tako jih ima po 3 mesece in še dalje v zaporu, dasiravno brez vsega
povoda, ker so se dozdej še vsi izpuščali kot nedolžni. Osman paša ima še
stari janičarski značaj, ki ne umé in noče spoštovati pokrajne države, v vsacem
kotu vidi kako srbsko agitacijo. Ker se pa kakor je naravno niti Srbiji
niti posameznim srbskim popotnikom nikjer ne more dokazati tudi najmanjša
agitacija, storila je naša (srb.) vlada resne korake ne le pri Osman-paši, am-
pak tudi v Carigradu, da se odpravi samovolja turška. Kupci neprenehoma
protestujejo proti temu vedenju turških oblasti, ker se jim trgovina zadr-
žuje ali celo sili rakovo pot, in gotovo je, da ne bo ostalo brez resnih na-
sledkov, ako porta temu zlu hitro in izdatno ne pride v okom.

Avstrijski generalni konsul g. Kalaj se je vrnil iz Dunaja, kamor je
bil odpotoval zaradi obravnavanja, da bi se odpravile na Srbskem avstrijske
pošte in konsularno pravosodje. Nadejati se je, da pride oboje v kratkem
v srbske roke.

Predčevajšnjem se je polagal tukaj temelj narodnemu gledišču, katero
se ima do zime dozidati. Pri svečanosti je bil nazoč knez Milan, ki je temelj
poločil, namestniki, ministri in glediščni odbor. Blagoslovljal ga je nadškof
Beligraški in metropolit srbski. Predsednik odbora g. Filip Hristić je v slav-
nostnem govoru dokazoval važnost nove ustanove za narodno prosveto in iz-
obraževanje. Zvečer so bile narodne veselice, na prostoru novega gledišča
pa krasen umeten ogenj.

Ravnopravnost na papirji in v dejánji.

I.*)

Narodna čitalnica Ptujka je slavni c. k. namestnji v Štirnem Gradu
v slovenski vlogi ddo. 15. avgusta 1868 do znanja stavila premembo svojih
pravil in pridela svoji slovenski vlogi 5 dakako tudi slovenski pisanih iztisov
svojih spremenjenih pravil. Na to je dobila sledeče nemško rešilo, kteremu
mi zaradi umljivosti pristavljamo slovensko prestavo.
Nr. 4284. Št. 4284.

Note.

Die hohe k. k. Statthaltere hat
über die dortige Einlage vom 25. avg.
l. J., womit die Aenderung der Ver-

Odlok.

Visoka c. k. namestnija je vsled
odnotne vloge od 15. avg. t. l. s katero
se je naznanjala sprememba društve-

*) Vtem predalu bomo — za zdaj brez lastne opombe — razglašali po uradnih
spisih pričice, kako se v vsakdanjem uradnem življenji izvršuje znani §. 19.
državnih osnovnih postav, ter stareji in noveji ministriški zaukazi. Dolžni smo
to l. svojemu narodu in 2. državi, ktere postavbe morajo biti veljavne za vse.
Prijeteljem našega lista in slovenske ravnopravnosti, kateri bi hoteli kaj
razglasiti v tem predelu, opominjamo, da dopisov v to vrsto spadajočih brez
priloženih izvornih uradnih spisov, kateri morajo ostati v naših rokah,
ne moremo tiskati; da bomo vse radi sprejemali, kar bo imelo potrebno doka-
zavno moč in veljavo. Vred.

einstatuten angezeigt wurde, mit Erl-
lass vom 18. avg. l. J., Z. 10362 anher
eröffnet, dass über diese Einlage we-
gen Mangels einer deutschen Ueber-
setzung als auch wegen Stempelge-
brechen eine Amtshandlung nicht ein-
treten könne.

Wovon der löbliche Verein unter
Rückschluss der Beilagen obiger Ein-
lage mit dem Beifügen in die Kennt-
niss gesetzt wird, dass sich hinsicht-
lich der Stempelpflicht nach dem mit
hoch. Statth. Präs. Erlasse vom 28. Juli
l. J., Z. 1804, bekannt gegebenen Be-
stimmungen des h. Finanzministeriums,
wovon eine auszugsweise Abschrift
mitfolgt, zu benehmen ist.

Pettau, am 25. August 1868.

Strohbach m. p.

An den löblichen Verein Čitav-
nica zu Händen des Vereinssekretärs
Herrn Dr. Johann Petovar in Pettau.

nih pravil, z odpisom od 18. avg. t. l.
t. št. 10362 semkaj sporočila, da se o tej
ulogi ne more uradno opravljati, ker
jej manjka nemške prestave kakor
tudi zato, ker ni postavno kolekovana.

To se daje slavnemu društvu s pri-
detimi prilogami omenjene uloge na
znanje, da se ima, kar se kolekovanja
tiče, vesti po določbah visocega finanč-
nega ministerstva, ktere so se razgla-
sile z prezidijalnim odlokom visoke
namestnije 28. julija t. l., št. 1804 in
ktere se v izpisku privedajo.

Ptuje 25. avgusta 1868.

Strohbach l. r.

Slavnemu društvu čitalničnemu
v roke društvenemu tajniku g. dr. Ja-
nezu Petovarju v Ptujem.

Politični razgled.

V Žavcu iz vseh krajev Slovenije zbrani slovenski rodoljubi so od-
poslali slovanskim voditeljem dr. Palackemu, Riegerju in Smolki po-
brzojavu naznanilo, da se popolnoma skladajo z njihovo politikom. Kaj po-
reko pač k temu v Ljubljani?

Proti zaupnici in zahvalnici deželnega zbora štirskega bodo go-
vorili slovenski poslanci Herman, dr. Razlag in dr. Vošnjak in pa bar-
on Boul.

Ministersko svetovalstvo se je te dni posvetovalo, kako se mu je
obnašati proti deželnim zborom v zadevah spreminjanje deželnih volil-
nih redov.

V deželnem zboru dolénje-avstrijskem je odgovoril deželni glav-
ar na interpelacijo poslanca Schilcherja, da bo kardinala Rauschera in škofa
št. Peltenskega, ktera tako „demonstrativno“ izostajata iz zborovih sej, še
enkrat pozval, naj prihajata v zbornico, da pa za zdaj nima nobenega sred-
stva, siliti ju k sejam, ko bi nalašč prihajati ne hotela. Kar se tiče obna-
šanja škofov v tej zadevi, pripovedujejo, da bo nadškof in drugi škofi česke
kronovine prišli v praški „shod nemških poslancev“, kader se bo tam govo-
rilo o šolskem nadzorništvu. V dalmatinskem zboru skušajo Lahoni pre-
zirati slovenske poslance, kakor se godi nam Slovencem v štirnem zboru;
vendar so si Slovani v dalmatinskem zboru pridobili že toliko veljave, da jih
ni mogoče popolnoma v kot spraviti.

Nekteri deželni zbori bi radi dalje zborovali, kakor je bilo s po-
četka dovoljeno. Vlada bo to neki le tam dopustila, kjer bi dejanske raz-
mere res kaj takega silno tirjale. Vendar bi se tudi takim zborom le neko-
liko dni pridalo, ker se ima vsakako državni zbor vsaj prvo polovico
meseca oktobra sklicati, da bo mogel o pravem času dovoliti proračun pri-
hodnjega leta.

Nekoliko ogerskih komitatov se obotavlja pričeti priprav letošnjega
nabiranja novakov in se opira na to, da postava o novačenju še ni razglašena
v deželnem zboru. S tem je menda tudi v zvezi glas, da hoče ogerska vlada
komitatsko avtonomijo nekoliko prikrajšati.

Srenjski zastop v Krakovu je izbral odbor, ki ima skrbeti, da se
bota cesar in cesarica prav slovesno sprejela, kedar prideta v mesto. Pravijo,
da se zgodi to 26. t. m.

Program stranke Zemialkovskove za Galicijo bi bil po „Gaz. Nar.“:
Deželno postavodajstvo naj se razširi s pravico, da sme deželni zbor sam
dajati postavbe o volitvah za deželni in državni zbor, o šolskih in o zadevah
civilnega in kazenskega prava, uprave in pravosodne organizacije; poljski jezik
se ima vpeljati v šole in urade; dežela ima popolno oblast svoje šole oskr-
bovati, deželni dohodki naj se rabijo pred vsem za deželne potrebe. Galicija
naj ima svojo odgovorno deželno vlado in pa ministra v obližji cesarjevem.
Za gotovo pripovedujejo, da se snidejo delegacije 12. decembra
v Pešti.

„Srbia“ pripoveduje, da se na Balkanu neprenehoma snujejo nove
uporne čete in da upor še zmerom narašča. Nedavno je bila neki zopet
krava vojska, iz ktere so pripeljali 20 voz mrtvih in ranjenih v Rušuk.

Volitve za postavodajni zbor francoski delajo odnotni vladni sive
lase. Iz vseh krajev se poroča, da opozicija narašča, in da imajo nasprot-
niki Napoleonove dinastije veliko upanja, da bodo imeli v prihodnjem zboru
veliko več glasov, kakor do zdaj.

Iz Pariza se brzojavlja: Italijanska vlada je poslala posebnega po-
ročnika v Biaric, da bi se na novo pričeli dogovori o tem, da bi šla fran-
coska posada iz Rima.

Iz Carigrada se poroča: Dogovori med Črno goro in turško
vlado zaradi uredjenja mej so skoraj dognani in sicer Črnogorcem po volji.

Dunajska borza od 7. septembra.

5% metalike 58 fl. 30 kr.	Kreditne akcije 212 fl. 70 kr.
5% metalike z obresti v maju in nov. 58 fl. 60	London 114 fl. 75 kr.
5% narod. posojilo 62 fl. 80 kr.	Srebro 112 fl. 65 kr.
1860 drž. posojilo 84 fl. 20 kr.	Cekini 5 fl. 44 kr.
Akcije narod. banke 726 fl. — kr.	